

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

A Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye

Előfizetési ár: **Megjelenik minden hó 1-én** Szerkeztőség és kiadóhivatal:
1 évre 60 Lei - Fél évre 30 Lei Bukarest, VI. Strada Izvor 11 sz.
Negyedévre 15 - Egyes szám 3 Lei XIII-ik évf. 1932 November 1 6, 7, 8, 9, 10, 11. sz. Sürgönycim: „Fermetal“ Bukarest

Kongresszust tartottunk

Románia szervezett vasmunkássága Október 2—3-án tartotta VI-ik küldött közgyűlését.

A legnehezebb időkben és a legsúlyosabb megpróbáltatások közepette tartatott meg e kongresszus. A három évi küzdelmekkel tele esztendő után, seregszemlét tartott a szervezett vasmunkásság saját sorai fölött. Megállott egy pillanatra ez a küzdő hadsereg, hogy kritikát mondjon a három évi munkálkodása felett, és okulva a multak tapasztalatai új erőt, hitet és reménységet merítve, tovább folytathassa a harcot, a vasmunkásság boldogulásáért, a Szocializmus végső győzelméért.

A tőkés termelési rendszer csődöt mondott, végső vergődését éli, amit a polgári életben „gazdasági válságnak” neveznek. Ebből a gazdasági válságból nincs kivezető út a kapitalizmus számára. Bár ők ezt nem akarják elismerni a kapitalizmus természetrajza, hogy amíg csak lehet tartja a hatalmat, nem törődve az emberiség gyötrődésével, a millió és millió proletárcsalád végpusztulásával.

A kapitalizmus nem ismer kint, szenvedést, ott nincs szív, nincs lélek, nincs irgalom, csak a profit szent előtte. Hiába a milliók jajkiáltása az pusztába veszett szó előttük. Nem hajlandók egyetlen banit áldozni az ők hibájukért éhez a proletáriátusért. Igen, ez a kapitalizmus vele született tulajdonsága e kerek világ minden országában. És ha ilyen mindenütt, akkor talán különb a romániai kapitalizmus? Nem! Inkább százszorta rosszabb. És ha volna még munkás aki erről nem győződött meg úgy az utolsó három esztendő bizonyosságul szolgál erre. A munkanélküliség, üzemleépítések, tömeges elbocsátások, fizetés leszállítás, sőt a már megoldozott bérek kinemfizetése, a proletáriátus éhezése, jutott osztályrészül Románia munkásságának. A romániai kapitalizmus eme embertelen tulkapásaival szemben, csak a szervezett munkásság vette fel a harcot — egyenlőtlen fegyverekkel. Amíg a kapitalistáknak a vagyon és az államhatalom forumai rendelkezésre állott, addig a munkásság csak saját erejére támaszkodva, a szocializmusba vetett hittel és igaza tudatában küzdött a kapitalizmus által reája mért ostromcsapások ellen.

Minden kulturállamban a kormányhatalom, úgy ahogy, kisebb-nagyobb mértékben a mai súlyos időkben segítséget nyújt a munkásságnak. Nincs kulturállam, ahol a saját hibájukon kívül munkanélkülivé vált munkásság ne részesüljön munkanélküli segélyben az állam részéről. Nálunk a mindenkorai kormányok ez irányban, semmit sem tesznek. Egyszerűen arra az álláspontra helyezkednek, hogy nálunk nincs munkanélküli... A kormány szemében négyszázezer munkanélküli, még nem munkanélküliség. Az ő szemében ez még nem tömegnyomor. Persze, Románia fejletlen ipari állam és így nem lehet milliós számú munkanélkülije, mint a Német, angol, vagy az Egyesült államokban. De a nyomor és nincstelenség sulya éppen úgy nehezedik az egyes román munkanélküliire, mint a német vagy angol munkásra.

Ha a külföld és a mi országunk közt, a munkásság társadalmi helyzete tekintetében ilyen nagy különbség van, ennek magyarázata elsősorban a munkásság szervezetségének különbségében rejlik. Ott, ahol a munkásság szervezeti ereje erőt és tekintélyt jelent, kénytelenek az államhatalmat kézbentartó kormányok

a munkáskövetelések előtt meghajolni. Örök igazság marad: hogy minden ország munkássága annyi jogot, előnyt és igazságot tud magának kiverekedni, mint amilyen erőt képvisel a szervezetsége.

Sajnos, a romániai szakszervezeti mozgalom nem áll azon a nivón, amelyen, még romániai viszonylatban is állhatna. És éppen ezért nálunk az államhatalom a munkásság követeléseit csak úgy félvállról kezeli. Nálunk nincs állami munkanélküli segélyezés. És általában a munkásbiztosítás és a munkásvéd törvények a legnagyobb félszagséget mutatják.

Ha van is valami, az csak papíron van, azt senki be nem tartja, senki be nem tartatja. Hatalmas nagy, állami támogatást élvező iparvállalatok, tömeges munkáselbocsátást akkor eszközölnek, amikor akarnak. A munkások béreit hónapokon keresztül visszatartják, minden kárpótálás nélkül. Nálunk a munkásság teljesen ki van szolgáltatva a kapitalisták önkényének.

Egyedül csak a szakszervezetekben tömörült munkásság az, amely erőteljes küzdelmet folytat az önkényeskedés ellen, de minthogy a szakszervezeteink aránylag fiatalok, alig egy évtizedes multtal rendelkeznek és anyagilag sem olyan felkészültek mind a külföldi nagy taglétszámmal rendelkező munkás szövetségek, a szervezkedés eszméje is csak frissen szántott területeken van elhintve, az ellenfelek pedig igen igen erősek — így hát szakszervezeteink erejüket felülmúló teljesítményeket kell vállaljanak magukra.

Szövetségünk az elmúlt három év alatt rendkívüli erőfeszítő munkát végzett, hogy tagjai érdekeit a folyton meg-megújuló támasokkal szemben megvédje. A munkanélküliség következtében előállott végtelen nyomort a kapitalisták arra használták ki, hogy a munkabéreket még alacsonyabbra szállítsák le, s általában a munkafeltételeket még súlyosabbá tegyék a munkásság számára. A kapitalisták eme orvtámadásait még a nagy munkanélküliség közepette is ha kellett sztreikok vagy kizárások árán igyekeztünk visszaverni. Harc nélkül nem adtunk fel egy jöttányit se a munkásság szerzett jogaiából. Üzemleépítés, munkáselbocsátások eseteinél a rövidebb munkaidő bevezetését követeltük, hogy minél több munkástársunk jusson kenyérhez. A Szövetség, a kollektív szerződések megtartásáért minden erkölcsi és anyagi áldozatot meghozott, valamint a munkanélkülivé vált tagok segélyezését elsőrendű kötelességének tartotta. És bár rendkívüli nehézségekkel találta szembe magát a Szövetség az utolsó három évben, de hivatása magaslatára emelkedve, megfelelt kötelezettségének.

Az Október 2—3-án tartott kongresszus, a vasmunkásságot érintő minden irányú kérdésekkel behatóan foglalkozott. A járulék és segélyezés tekintetében új határozatok hozattak, amelyek kielégítőek lehetnek a szakmában foglalkoztatott munkásság minden kategóriájának.

Leszögezte álláspontját a kongresszus a munkanélküliség kérdésében. Erőteljes hangon követelte a közmunkák megindítását, a munkaidő leszállítását és az állami munkanélküli segélyezés bevezetését. És ha e tekintetben kielégítő intézkedés a kormány részéről nem történik, a kongresszus kimondta, hogy követeléseit érvényre juttatásáért még az álta-

lános sztreikot is igénybe veszi, s e határozat csatlakozására felhívást intézet az országos szaktanácshoz. Határozatilag mondta ki a kongresszus, hogy követeli a vasárnapi munkaszünet szigorú betartását. A munkás beteg- és balesetbiztosítás egységesítését és az autonómia helyreállítását. A munkaszerveződés törvényének a módosítását és a munkakamarák felállítását. Végül az ifjúság szervezésére és nevelésére utasította a kongresszus, a szövetség és helyi szervezetek vezetőségeit.

Az utirány adva van, amelyen haladni kell a kitzított cél felé. Bár küzdelmes és gondterhes idöket él az emberiség, de csüggedésre nincs oka a szervezett szocialista munkásságnak. Még göröngyös, tövises az út amelyen haladunk, de ez az igazak útja. Ezen halad velünk együtt a világ szervezett vasmunkássága, akiknek üdvözlését *Ilg* szaktárs, a nemzetközi Vasmunkás Szövetség titkára személyesen tolmácsolta a kongresszuson. Valamint személyesen képviseltette magát a Belga és a Cseh (Komotau) Vasmunkások Szövetségei, Üdvözlő levelek és táviratok érkeztek az összes külföldi Vasmunkás Szövetségeitől, amelyekben sikert kívánnak a tanácskozásokhoz, kitértek a kapitalistákkal folytatott harcokban és rendíthetetlen szolidaritásukról biztosítottak. Ha tehát küzdőtársaknak tekinthetjük a világ szervezett vasmunkásságát, akkor lehet-e okunk a csüggedésre, a kishitűsögre? Nem! Ha az utolsó három esztendő rettenetes küzdelmei nem törték meg sorainkat, akkor bizva bizhatunk egymásba, küzdő társainkba, hogy nem hagyjuk cserbe egymást a jövőbe sem. Lehetek köztünk gyengék, tunyák, gyávák és kishitűek, akik elhagyták a zászlót, megrendültek a nagy harcokban nem védtek a várat — a Szövetséget, amely nekik is védelmet nyújtott és ilyenek lehetnek talán a jövőben is, de a törzs meg maradt, az öntudatos vasasok férfiasan kitartottak és ki fognak tartani a jövőben is a Szövetség mellett. A kongresszuson tanúsított komoly tanácskozások, az ott hozott nagy fontosságú határozatok, a küldöttek lelkes megnyilvánulása a Szövetség mellett, mind, mind bizonyosságul szolgál arra, hogy *feltett kincs a Szövetség a szervezett vasmunkásság szemében s annak naggyá és erőssé tételéért minden áldozatot meghoznak.*

FIGYELEM!

A romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége

elköltözött

a strada Izvor 38 sz. alól, ugyancsak a strada Izvor 11 szám alá

Minden postai küldemény és levelezés ezután a

STR. IZVOR No. 11

alá címzendő

A kongresszus megnyitása

Első nap

Bernau szaktárs délelőtt 10 órakor nyitja meg a Sövetség VI-ik kongresszusát. Beszédében vissza pillantást vet az 1919—33 év közötti küzdelmekre és rámutat, hogy a munkanélküliség és gazdasági krízis a munkásosztályt nyomorba taszította. A kapitalizmus megkezdte a harcot az iránt, hogy a munkások kivívott béreit és munkafeltételeit lerontsa. E helyzettel szemben az egész romániai munkásosztálynak kell egyesülnie szervezeteiben és közösen kell megtalálni a kivezető utat.

Elégtétel állapítja meg, hogy a szakszervezetek megőrizték létüket és várják a megfelelő alkalmat, hogy ellentámadásba mehessenek a kapitalizmussal szemben.

Bernau szaktárs üdvözi a külföldi delegátusokat, akik a távolból hozzánk jöttek, üdvözi Ladik szaktársat a Cseh-Szlovák (Komotau) német Vasmunkás Szövetség kiküldöttjét, továbbá Leon Jeuniaux a belga Vasmunkás Szövetség kiküldöttjét. Üdvözi Cunescu munkügyi miniszterium vezérigazgató urat. Üdvözi a Nemzetközi Munkügyi hivatal nevében megjelent Vlădescu Răcoasa urat.

Ügyszintén üdvözi az országos szaktanács, a szociáldemokrata párt és az országos Szövetségek küldöttjeit.

Bejelenti, hogy ma este érkezik Ilg szaktárs a vasas Internacionálé titkára. Felolvassa a külföldi vasas Szövetségek üdvözlő leveleit, akik sok sikert kívánnak a kongresszus tanácskozásaihoz.

A nemzetközi vasmunkásmozgalomnak is ismeretes vezető egyéniségek elhalt emlékére nevezetesen Back (Belgium), Bracinak (Jugoszlávia), valamint a szövetségünk tagjai sorából elhalálozott szaktársaink kegyeletének jeléül a kongresszus pillanatnyi felállással adózik.

Pirovszki szaktárs magyar nyelven nyitja meg a kongresszust. A romániai vasipari munkásságnak még erőteljesebb formájában kell megnyilatkoznia szervezetei iránt, hogy le tudja győzni az útjában tornyosuló számtalan akadályt. A gazdasági krízis, munkanélküliség és a munkaadók ofenzívája, — olyan kérdések —, amelyek elleni küzdelemre a munkásságnak készülnie kell.

Javasolja, hogy a kongresszus küldje el a romániai Vasmunkások üdvözlőjét Buzsor elvtársnak, de egyben tétessenek meg az igazságügyminisztériumban a szükséges lépések Bujor elvtárs szabadon bocsájtására. (Hosszan tartó taps).

A vendégek üdvözlő beszéde

Cunescu Stavri munkügyi miniszteri vezérigazgató ur a munkügyi minisztérium üdvözlőjét tolmácsolja. Bámulatát fejezi ki a vasasok szervezetei iránt, hogy e súlyos időkben is olyan nagy mértékben tudják szolgálni tagjai érdekét, mint ahogy az a jelentésben is kitűnik. A vasmunkásoknak jelentőségük van, mert sokaságuknál fogva döntően befolyásolhatják az ország munkásmozgalmának irányzatát. Kívánjuk, hogy Szövetségük hatalmassá nöjje ki magát és ezzel eltudja a köz javára rendezni mindazokat a kérdéseket, amelyek ma még nincsenek rendezve. A munkástörvényekről beszél és megemlíti, hogy a közelmúltban szavazták meg a munkakamarák felállításáról szóló törvényt, amely egy lépést jelent előre a szociális törvénykezés terén.

Vlădescu Răcoasa ur a Nemzetközi Munkügyi hivatal részéről üdvözi a kongresszust. Beszédében kifejti, hogy a nemzetközi munkügyi hivatal tevékenységét elsősorban a szakszervezetekre alapítja. A szakszervezetek előrehaladott álláspontot képviselnek és egy jobb társadalmi rendnek a biztosítékát képezik. E társadalmi rendnek az eljövetele reményében kívánjuk az alkotó munka teljes szabadságát.

Răcoasa ur rámutat még arra, hogy a romániai szociálpolitikai törvénykezés csak írótpapír. A munkásság követelményei minél hamarabb rendezést kell nyerjenek, mert ez az ország érdekében való is.

Mirescu szaktárs a kongresszus nevében beszél: felhasználom a két hivatalos közeg jelenlétét — mondja —, miszerint rámutasson,

hogy ebben az országban, ahol a munkügyi minisztérium képviselője öszinte szavakat mond, a munkásságot védő törvények csak papíron vannak. Kérjük, hogy a Munkügyi Minisztérium ne csak törvényeket gyártson, hanem gondoskodjon ezek betartásáról is.

Sajnálattunknak kell kifejezést adnunk, hogy a Munkügyi Minisztérium még mindig fenn kívánja tartani a korszerűtlen középkori intézményeket, — mint az ipartestületeket.

A munkásság követeli a szakbíráóságok felállítását, mert a rendes bíróságok nem tudják megérteni, hogy a munkástörvények a proletáriátus érdekét vannak hivatva megvédeni a kapitalizmus igája alól. Mozgalmunk követeli továbbá a munkásbiztosító törvény egységesítését az autonomia elve alapján, hogy ez az intézmény, amely két és fél milliárd leit szed be, nagyjából a munkásoktól, a munkások vezetése alatt is álljon.

Jeuniaux. (Belgium). A belga vasmunkások üdvözlőjét tolmácsolja. Miután országának súlyos gazdasági helyzetét ismerteti, tudomásunkra adja, hogy Belgiumban a közelmúltban zajlott le egy hatalmas méretű sztrájk, amely a lázadásig és vérontásig jutott el. A munkásság győzelme teljes volt. Sikerült a kenyéradót megszüntetni, sikerült rábírní az illetékes fórumokat arra, hogy elálljanak a munkanélküli segély leszállításáról. Sikerült a 40 órás heti munkaidő elvét elfogadtatni és visszanyertük az utóbbi időben vesztett munkabérekert.

A romániai vasmunkásokat még egyszer üdvözölve és biztosítva őket a belga testvérek szolidaritásáról, sikert kíván a kongresszusnak.

Ladik szaktárs (Komotau Csehszlovákia). A Csehszlovák köztársaság vasmunkásainak üdvözlőjét tolmácsolja és a következőket mondja:

A kapitalizmus az ő termelési rendszerével a tehetetlenségbe jutott. Szükséges tehát a mai társadalmi rendszert felváltani, mert csak ezáltal tehető jobbá a munkásság sorsa. A gazdasági krízis általános világlétség és végleges. Böven van termelt áru, de ezen árú a haszon kedvéért termeltettek és nem a szükségben szenvedők jobblétéért.

Rámutat továbbá arra, hogy a csehszlovákiai német vasmunkás szövetségnek 28 ezer szervezett tagja van. A munkanélküliség roppant nagy méreteket öltött. A vasipari munkások 75 százaléka munkanélküli. Sok gármost áll becukás előtt. A munkanélküli segélyek a szakszervezeteken keresztül folyósítottak. 1931-ben 36 millió csehkrona állami támogatást folyósított a kormány. A folyó évben 13 millió cseh korona munkanélküli segélyt adott az állam.

Jelenleg egy új segélyezési forma van tanulmányozás tárgyává téve.

Befejezésül kitartásra és munkára buzdítja a munkásságot.

Fluerás elvtárs az országos szaktanács nevében üdvözi a kongresszust.

Rădăceanu elvtárs. A parlamenti frakció üdvözlőjét tolmácsolja a kongresszusnak.

Üdvözlök még a vasmunkás kongresszust: Bányamunkások Szövetsége, Gherman Eftimiu. Grafikai Munkások Szövetsége, Părvulescu. Tisztviselők Federációja, Brăgădăreanu. Építőmunkások, Famunkások, Élelmezési Munkások Szövetségei, Ujhelyi Ferenc. C. F. R. Munkások Szövetsége, Spârlea. C. F. R. Federació, Ionescu. Kikötő Munkások Szövetsége, Lazar Măglașu. Ruházati Munkások Szövetsége, Iordan. Ionescu. Pincér munkások Szövetsége, Jungbert R. M. S. Munkások Szövetsége, Gyurka Aladár. Helyi Szervezetek tanácsa, Stoilojan. Ifju Munkások Szövetsége, Cărpiniș elvtársak.

Nevezett szövetségek küldöttei biztosítják szolidaritásukról a vasmunkásokat és eredményes munkát kívánnak a kongresszusnak.

Moscovici elvtárs. A szociáldemokrata párt nevében szólal föl. Megállapítja, hogy a Vasmunkások kongresszusa súlyos idők közepette van megtartva. Ezen időkben nincs szó többé újabb vívmányok kicsikarására, hanem egy tragikus harcra szól, küzdelem a létért, küzdelem az eddigi vívmányok megtartására, ebben a világban, ahol tízmilliók vannak munkanélküli és százmilliók éheznek.

Lehetséges, hogy még megindul egy virág-

zási időszak. Ha a krízis enyhül, ez nem történik a kapitalisták józan megértéséből, hanem a leszegényedett tömegek terhére. Az enyhülés azonban rövid idejű lesz. Két-három év múlva a krízis még teljesebb erővel fog kitörni.

Tartalmas előadása után azt mondja:

Nem lehet a törvények tisztelbentartását és a munkások mindennemű követeléseit követelésekkel és beadványokkal elintézni, hanem a nagy tömegek megszervezésével, akik szervezett erejükkel fogva kiharcolják az ők jogukat. Csak így valósíthatjuk meg azt a társadalmat, amelyet óhajtunk és hirdetünk.

Üdvözlő levelek

Üdvözlő leveleket küldtek, amit Bernau szaktárs olvas föl:

Németország, Franciaország, Magyarország, Svéd, Norvég, Fin, Holland, Dánia, Spanyol és Csehországok Vasmunkás Szövetségei.

Bizottságok választása

A kongresszus a következő bizottságokat választja meg:

Mandátumfelülvizsgáló bizottság

Moldován Márton (Lupeni), Staudt Ioan (Resica), Biró János (Petřilla), Bruder Ferenc (Cluj), Rădulescu Gheorghe (Câmpina), Gheorghe Ion (Giurgiu).

Fellebbezési bizottság

Schneg Ferenc (Cluj), Biró János (Petřilla) Lăzărescu Dumitru (București).

Kandidáló bizottság

Vuzdugan Vilmos (Vulcan), Pálffy Tibor (Cluj), Rhom Petru (Reșița), Schmidt Andrei (Ploesti), Feld István (Oradea).

Határozati javaslatokat előkészítő bizottság

Mirescu Ion (București), Muntean Nicolae (București), Pirovszki Károly (Timișoara), Spindler Károly (Reșița), Hoffer Géza (Cluj), Gheorghe Cucu (Brăila), Crăciun Eugen (Aninoasa).

A járulékos és segélyek rendezésére kiküldött bizottság

Rhom Péter (Reșița), Spindler Károly (Reșița), Pálffy Tibor (Cluj), Bruder Ferenc (Cluj), Gărboveanu Simion (Petřoseni), Serbu Grigorie (Uioara), Schultz Ștefan (Lonea), Popa Ioan (București), Crăstocea Nicolae (Brașov), Mendll Ferenc (Azuga).

A kongresszus tárgyalásait Bernau szaktárs délután 2 órakor bezárja.

Második nap

Délelőtt 9 órakor Bernau szaktárs megnyitja a kongresszust. Üdvözi Ilg szaktársat, a Nemzetközi Vasas Internacionálé titkárát, aki jelenlétével volt szives a kongresszusunkat megtisztelni.

Ilg szaktárs szünni nem akaró tapsok közepette emelkedik szólásra. Köszönőjét fejezi ki az iránta tanúsított megtiszteltetésért. Beszédét azzal kezdi, hogy a svájci munkások és tisztviselők ügye miatt, amely a parlamenti tárgyalás alatt volt, nem jöhett hamarabb. Ha később is, de eljött, hogy személyesen győződjön meg az itteni viszonyokról.

Románia nem egy ipari ország, ennél fogva nincs neki proletár tradíciója sem. Azonban ezen a kongresszuson ugyanazok a kérdések szerepelnek, mint más országokban.

Ha az 1914-es viszonyokat tekintjük, megállapítjuk, hogy ma két világ áll szemben egymással. A technika forradalmasította az egész világgazdaságot. A háború után közel 20 évvel a termelés gyarapodott és vele együtt a munkás osztály nyomora is. Nem kell elfelejtenuünk, hogy ha bár az elsőrendű szükségleti cikkek termelése gyarapodott, a fogyasztás csökkent és a nyomor növekszik. És mindezen rosszért ki a hibás? A magántulajdon a hibás és vele együtt a kapitalista termelési rendszer, amely értéktöbbletet teremt magának.

Mit használ az egész termelés, ha a tömegek nem fogyaszthatnak? Itt van a probléma és a gazdasági krízis oka. Hozzájárul még ehhez a nemzetközi pénzügyi krízis, az ő üzérkedési rendszerével. E helyzettel szemben a munkás osztálynak egyesülnie kell a föld-

művelő tömegekkel, mert ezek együtt képviselik a többséget és együttesen kell minden országban elhárítsák a katasztrófát. Hogy eddig ezt megcsinálni nem lehetett az annak köszönhető, mert a termelő tömegeknek nincs meg a politikai iskolázottságuk.

A munkás osztály legnagyobb ellensége a nemtörődomség és az egoizmus. Ezért rendszeres harcok kell folytatni a tömegek nevelése érdekében. Maga az Internacionálé is érzi a szövetségek krízisét, melyeknek összetételéből áll. Az öszsmunkások létszámának mindenütt 30—40 százaléka munkanélküli, míg a negyven órás munkahét még csak kivánása a munkásoknak.

Nehéz ezt a követelést kiküzdeni akkor, amikor még mindig vannak országok, ahol 10—11 órát dolgoznak naponta.

A munkabérek veszélyben forognak, sehol sem beszélnek már béremelésről, hanem mindenütt bérredukálásról. Itt van a kapitalista rendszernek teljes ellentmondása.

A kapitalizmus úgyhiszi, hogy a munkabérek leszállításával sikerülni fog a kivittelt fokozni. Tévedés. Németországban a béreket 1931 januártól 1932-ig leszállították, azonban a kivitel csökkent. A kis Svájcban 1 milliárd frankkal kevesebb volt a behozatal, mint a kivitel. Minden ország csak eladni akar, nem pedig vásárolni. Ennek az ézszerületlenségnek csak a proletáriátus tud véget vetni a maga szervezett erejével.

Titkári jelentés

Bartalis és Muntean szaktársak az erkölcsi és anyagi jelentést terjesztik elő. Amennyiben a jelentés nyomtatott formában megjelent és a kiküldöttek között ki lett osztva, csak arra szorítkoznak, hogy a vasmunkás mozgalom nevezetesebb eseményeit ecseteljék.

Alant közöljük kivonatosa a titkári jelentést.

Tisztelt Közgyűlés!

Általános gazdasági szempontból itélva országunk gazdasági helyzetét, megállapítjuk, hogy az utóbbi három év alatt a legsívalmasabb állapotok közé jutott. És ez a körülmény Szövetségünket és a helyi csoportjainkat úgy gazdaságilag, mint szervezetiileg majdnem katasztrófális helyzetbe juttatta.

Romániában a gazdasági válság tünetei már 1929-ben mutatkoztak, de senkinek gondolatát ily nagyarányú gazdasági válságra, mint amilyen az utóbbi években beköszöntött. Tagadhatatlan, hogy a gazdasági válság nem egyedül romániai tünet, hanem szerte a világon s különösen az európai államokban szedi áldozatait s főként a munkásság soraiból. De bármilyen nagyarányú is a gazdasági válság a külföldi államokban, a munkanélküliség bármilyen nagy arányokat is öltött, még sincs olyan katasztrófális kihatással a munkásság gazdasági életére és szakszervezeteire, mint nálunk. A munkanélküliség elleni biztosítás 1-2 elmaradottabb külföldi állam kivételével minden kultur államban be van vezetve. Nálunk, Romániában dacára az ezért való állandó küzdelmünknek, még mindig homályban van.

A szervezés terén a vezetőség, illetve a központi titkárság minden jóakarattal latba vetve, igyekezett elvégezni mindazt, amit a viszonyok megengedtek.

Sajnos, a gazdasági krízis és a munkásság saját sorsa iránt való nemtörődomsége folytán, Szövetségünk titkársága új területekre csak tapogatódzva juthatott el, csekély eredménnyel. Sőt be kell vallani, hogy már meghódított helyeket is veszítettünk. A veszteség különösképpen inkább a frissen szántott területeken ért, ahol még az öntudat, a szervezkedésben vetett hit és bizalom nem vert mély gyökeret az emberek lelkében. A gyakorlati tapasztalat azt bizonyítja, hogy a közvetlen nyomor hatása nem elegendő a szervezkedés felismeréséhez, hanem évek hosszú során át felvilágosító munka szükséges ahhoz, hogy a munkásság öntudatra ébredve, szervezete mellett kitartson és a szervezetben rejlő hatalmas fegyverrel élni és bánni tudjon.

Szervezkedésünk az Okiráltságban

A regáti szervezkedésünk 1929-ben érte el — jelentésünk éveiben a legkiemelkedőbb pontot. Ebben az évben összesen 12 helyi szakszervezet működött és ezek a szakszervezetek év közepén 2593 tagot képviseltek.

1928-ban a szervezkedés különösen a Prahova völgyében indult meg nagy erővel.

Amikor az ország különböző részében, de főként azon helyeken, ahol a szervezkedésnek látható nyomai voltak és a munkásság emberséges megjelődését verekedett ki magának, ugyanakkor a Prahova völgyében elterülő petroleum telepek munkásai a legszorgalmasabban bérekért és munkafeltételek mellett voltak kénytelenek dolgozni.

A munkások tömegesen léptek be a szakszervezetbe. Természetesen a petroleumkiválók nem nézték tétlenül a munkások szervezkedését és minden elképzelhető üldözéssel feleltek a munkásság megmozdulására. A munkások a szervezet erejével védekeztek a támadások ellen. Harcot indítottak a munkabérek megjavításáért, a munkaszerveződség törvényében biztosított jogokért és az emberséges bánásmódért. A petroleumtelepek igazgatói

Ilg szaktárs aztán a járulékok kérdésére tér át. A mi kiküldöttjeink ne felejtsek el, hogy kis járulékkal nem lehet mozgalmat csinálni. Dániában a járulék 3—5 korona, ami megfelel körülbelül 200 lejnek. Milliók fölött rendelkeznek és a kapitalizmus bármilyen támadására készen állnak. A járulékok arányban kell legyenek a munkabérekkel.

Svájcban a vasmunkások felemelték a járulékot, annak ellenére, hogy a fizetések leszálltak.

A járulékokat leszállítani könnyű dolog, de a végén az eredmény katasztrófális lehet úgy a szövetségre, mint a tagokra. Mondják, hogy az alacsony járulék mellett nő a tagok száma. Nem hisz ebben, ma a gyakorlat ezt egyáltalán nem bizonyította.

Felhívja Ilg szaktárs a romániai vasmunkásságot, hogy folytassa tovább optimizmussal a harcot, mert a győzelem a proletáriátusé lesz.

A mandátum felülvizsgáló bizottság jelentése

Rusu szaktárs felolvassa a jelentést:

A mandátum felülvizsgáló bizottság október 2-án tartott ülésén megállapítja, hogy a kongresszuson résztvesznek szavazati joggal 30 kiküldött, 41 mandátummal 29 csoport nevében és 4000 tag képviselőben. Részt vesz továbbá 17 központi és felügyelőbizottsági tag és még 3 kiküldött tanácskozási joggal.

A kongresszus a jelentést tudomásul veszi.

val legtöbb esetben megévezni nem lehetett, így tekintettel arra, hogy a vállalatok a sztrájk törvény értelmében döntőbíráskodás alá tartoztak, minden konfliktus döntőbíráskodás elé került. Jellemző, hogy egyetlen követelést sem vesztett el a munkásság a döntőbíráskodás előtt, mert az addigi munkaviszonyok rosszak és gyalázatosak voltak s a munkásság követelése nem volt más, mint az embertelen állapotok megszüntetése, amit minden jóérzésű bírő be kellett lásson s a munkásság javára kellett döntsön.

Sok, itt fel nem sorolható eredményeket értek el a munkások a szervezet erejével. Sajnos, alig egy évi kemény harcok közepette fenntartott és folytatott szervezkedés 1930-ban már hanyatlani kezdett.

A szépen fejlődésnek indult, de még fiatal, gyenge szervezetek nem bírták a gazdasági krízis és a kapitalisták folyton meg-megújuló pergőtűzét és így a Prahova völgyében alakult új szervezetek közül 1930. év elején megszűnt Mirea és Moinești. Megmaradtak: Câmpina, Ploesti és Moreni csoportok, rendkívül megfogyatkozott taglétszámmal.

Az elvesztett két prahovavölgyi csoport helyett sikerült új csoportokat alakítani 1930-ban Brailában és 1931-ben Cernavodán és Galacon.

Az Azuga-i, Buzteni és Giurgiu-i csoportok bár taglétszám tekintetében nem mutatnak lényegesebb gyarapodást, de a kezdet nehézségein túl vannak. A szervezkedés eszméje már annyira gyökeret vert és a szervezet élén olyan meggyőződött öntudatos szaktársak állnak, hogy a csoportok életképessége, maradosága biztosítva van.

A bukaresti szervezkedés

A központi vezetőség e tekintetben nem adta fel a harcot, tudta, érezte, hogy kötelessége a bukaresti szervezkedés kiépítése. Eppen ezért a központi vezetőséget a Szövetség áthelyezésének kérdésében egyrészt ez a cél is vezette. Az a tudat hatta át, hogy ha a Szövetség székhelye Bukarestben lesz, úgy majd többet lehet tenni a fontos ügy érdekében. A beköltözés idejével egyetemben, 1931. július 1-ével a bukaresti csoport vezetőségével egyetértőleg a helyi titkárságot megszüntette és a bukaresti szervezői munkálatokkal a központi titkárságot bízta meg.

Még kell állapítani, mondván csinálva és parancs szóra a bukaresti szervezkedést valóra váltani nem lehetett sem a mi, sem pedig más szakmában sem. Ábrándos elképzelések nem elegendők ahhoz, hogy valóra váljon a bukaresti munkásság szervezkedése. De különösen nem, a már három éve tartó gazdasági válság közepete. Mindenestre, nem kell és nem szabad arról lemondani, csupán az alkalmas időt, úgy gazdasági, mint politikai szempontból ki kell keresni, amely időpontnak megválasztása, a mindenkor vezetősek bölcs belátására van bízva.

Végéreményben összefoglalva jelenthetjük, hogy a Regátban 1931 december 31-én 10 helyi csoport működött és a mi meglátásunk szerint a Regát különböző vidéki városaiiban mutatkozik lehetőség új szervezetek alakítására.

Erdély

Erdély területén bár nem értünk el újabb eredményeket, de különösebb és nagyobb veszteségeket nem is szenvedtünk. Csoportjaink száma 1931-ben 20 volt. Csoportjaink veszteségének száma mindössze 5, amelyből kettőt, a cluj-i és szentgyörgyi dohánygyári csoportokat nem lehet veszteségnek számítani, mert azok, tekintettel, hogy részükre különálló szövetség alakult, még az 1929. évben kiváltak.

A másik három megszűnt csoport a Zernest, Avríg és Gyéres. A zernesti cellulose gyári munkások szervezete több kemény és súlyos harcokon ment keresztül. A gyár erős liberális érdekltség. Az igazgatóság értette

a módját, hogyan kell a munkások között az ellentétet szítani. Állandóan agentprovokátorokkal dolgozott, nemzeti gyűlölködést szított a munkások között. Ezt a hosszú éveken át tartó támadásokat Szövetségünk titkársága hosszú időközön keresztül sikerrel védte ki.

Vége azonban eltűntek a helyi harcok elemek is, részben kimerültek a folytonos zaklatások következtében, részben eltávoztak a telepről. Aminek következménye lett, hogy 1929. év végén a csoport megszűnt teljesen működni. Az avríg üveges csoport munkabárány miatt szűnt meg. A gyéresi csoport minden erkölcsi és anyagi támogatás dacára sem tudta fenntartani magát.

Éveken keresztül tűrhető kollektivszerződés mellett dolgoztak a gyéresi szeggyár munkásai, sőt azt lehetne mondani, hogy erejükön felüli eredményeket csikart ki részükre a szövetség. A kivított eredményeket ezek a munkások nem tudták értékelni, megbecsülni. A szervezkedésben rejlő erőt nem fejlesztették, nem istápozták, a tagjárulék fizetése teher volt számukra. Annak dacára, hogy a Szövetség az 1929. évi sztrájk alkalmával is aránytalanul nagy anyagi támogatásban részesítette őket. Nem akadt egyetlen lelkes önfeláldozó elvtárs, aki a mozgalom élére állott volna s fáradságot nem ismerve segített volna a szervezet életképességét biztosítani. Ellenkezőleg, az irigység, az egymásköztli ellenségeskedés lett urrá a munkásság és a vezetők között, ami végére a csoport megszűnéséhez vezetett.

Úgyanezeket mondhatjuk el a tőszomszédságban levő tordai vasas csoportról is, annyi különbséggel, hogyha itt akadt is egy-két lelkesebb szaktárs, de még gyengébbek bizonyultak a munkásság közönységeivel és a tordai kommunisták demagógiával szemben. Bár ez a csoport nem szűnt meg, de teljesen képtelen aktív munkát kifejteti.

Az erdélyi csoportok közül a zsilvölgyi csoportok azok, amelyek aránylag leginkább megtartották frissességüket, erejüket és taglétszámukat. El kell ismernünk, hogy a zsilvölgyi munkásság felett nem tört el nyom nélkül a 15 esztendő szociáldemokrata munkaszervező tanításai. Az évek hosszú során tartó terror, üldözés, nem törte meg az ottani munkások erejét, reményét, a szocializmusba vetett bizodalmit. A bányászlatok igazgatóságai az üldözés minden formáját kipróbálták már a bányatelepen foglalkoztatott munkásságon. Próbára tették a munkások türelmét. Az agentprovokátorok egész hadát szabadították reájuk. A sárga szervezetek minden formájával kísérleteztek, csak hogy a munkásság egységét megbonthassák s a nemzetközi szociáldemokrata irányzatú komoly osztályharcos szakszervezeteket tönkre tegyék, de a munkásság acélóráján minden támadás megtört.

A zsilvölgyi csoportok anyagi helyzete sem a legkedvezőtlenebb.

A lupényi csoportnak saját háza van, ahol a csoport helysége is van. És 1931-ben a petrozsényi csoport is otthont vásárolt magának.

A vajdahunyadi csoport 1929. év januárban kezdte el ismét működését. Az 1920. évi sztrájk alkalmával, a hatósági üldözés és terror alatt teljesen megszűnt. Közel 10 esztendőig megmozdulni sem lehetett elvtársainknak. Egy pár szolgáló, kitarított csahos mindig akadt, akik a munkásság érdekeit elárulva, hűen kiszolgálták az igazgatóságot. A mi csoportunk megalakulása természetesen a megsemmisülés útjára terelte őket.

A kaláni helyi csoport taglétszáma szintén megfogyatkozott a munkanélküliség következtében 1930. és 1931. években az üzem állandóan redukált munkaidőt dolgoztatott és még így is a munkások egy részét elbocsájtotta vagy hosszabb ideig kényszerbadságra küldte.

A kolozsvári csoport csupán a magán iparvállalatokban dolgozó szakszervezeti tagokból vesztett. A városi üzemekben dolgozó szaktársak bár szintén kritikus időket éltek át, de ennek dacára szervezeti erejükben a hanyatlásnak nyoma sem található. A csoport anyagiak szempontjából is igen szép előhaladási tetsz tanubizonyosságot. A kolozsvári vasmunkások évek hosszú során azt azon törekedtek, hogy saját otthont teremtsenek maguknak. A csoport tagjai messzemenő anyagi áldozatoktól sem riadtak vissza. Közel két éven keresztül heteként egy órai munkabérüket adták le otthon alapra. Az áldozatkészség eme gyönyörű megnyilvánulásának az eredményeként 1930-ban kezdtek az otthon felépítésének és ma már a kolozsvári vasasok saját otthonukban folytatják a szervezés munkáját, a felvilágosító és osztályharcos nevelést. A ház értéke meghaladja a másfél-millió lejt.

A dicsőszentmártoni vegyipari csoportról jelenthetjük, hogy a munkanélküliség őket is éppúgy, mint sok más csoportot nagyon megtizedelt. A nitrogén gyár a gazdasági válság következtében szintén leépített és a munkások 50-60 százalékát bocsájtotta el. A munkástársak a szélroza minden irányában eltávoztak a helységről, minék következtében a csoport taglétszáma nagyon lepadt. Nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül, hogy a csoport fennállása óta mindig jó és céltudatos gazdálkodása folytán tekintélyes otthon-alapot gyűjtött és az 1931. év folyamán 88634 lejjel saját otthont vásárolt, ami dicsőretére válik e kis csoportnak.

A többi erdélyi csoportjainkról, ugymint: Brassó, Várád, Szatmár, Arad, Medias jelenthetjük, hogy bár ezen csoportok vezetősei sem ténlekedtek, de lényegesebb eredményről mégsem adhatunk számot. A Szövetség az előbbi években, — így még 1929-ben is, amikor teherbíróképességének teljességében volt, ezen csoportokkal szemben anyagi támogatástól sem zárkózott el. Sajnos ezek az áldozatok nem voltak arányban az elért eredményekkel. Az igazság kedvéért ugyan leszögezzük, hogy ezekben a városokban a bolsevik demagógiával szemben állandóan erős küzdelmet kellett folytatnának szaktársaink, ami igen nagy gálló körülmény volt a szervezet erőteljes kifejlődésének.

Bánát

Amint az ország többi részéből nem számolhatunk be kiemelkedőbb eredményekről, úgy a bánáti mozgalomról sem, hiszen a gazdasági krízis ezt a területet sem kímélte, sőt Resicát, ahol Szövetségünk legerősebb szervezete van, talán az összes szervezeteink közül a leg-

sulyosabban érintette. Így természetes Resicán új tagok szervezésére gondolni sem lehetett. Hiszen jelentésünk három évében új munkásfelvétel úgyszólván nem is igen volt, ellenkezőleg újabb és újabb csoportokat bocsájtottak el és a többi munkásokkal rövidített munkaidőt dolgoztattak. Az igazgatóság különösen a végleges elbocsájtásokhoz folyamodott, hogy így a munkásság szerzett jogainak a folytonossága megszakadjon, miáltal a nyugdíjakat fa- és lakáspénzt, családi pótlékot, fizetett szabadságot stb.-eket megsemmisíthesse/ illetve elvonhassa. Ezeknek a támadásoknak a visszaverése nem volt könnyű feladat Resica munkássága részére.

Nehéz harcok közepette telt el az utóbbi három esztendő Resica munkásságának. A munkásság bajait, nyomorát teljessé tette az a szomorú körülmény, hogy ezen utóbbi két esztendőben az igazgatóság nem fizette rendszeresen a fizetéseiket. A munkások 90 százaléka redukált munkaidőt, havi 6-8-10-12 napot dolgozott és ezeket a béreket sem fizette ki az igazgatóság. 3-4 és 5 hónapos fizetés hátralékok is voltak. Sok esetben demonstratív megmozdulásokkal lehetett rákényszeríteni az igazgatóságot, kötelessége teljesítésére. Ilyen körülmények között nem lehet különösen taglétszám emelkedésről számot adni. De eredményt mégis könyvelhetünk el és pedig: Azon titáni bajok és nehézségek dacára, amelyek Resicán jelentésünk ideje alatt fennállottak a resicái szaktársaink szervezetük erejéből, öntudatából, osztályharcos készségéből és fegyelmézettségéből nem hogy nem veszítették, — hanem, hogy annak teljes birtokában vannak, a lefolyt küzdelmekben tanusított magatartásuk fényes bizonyítékai.

Az aninai csoport szintén az U. D. R. birodalmához tartozik. Így természetes a sorsközössége a resicái csoportval. Fizetés leszállítás, elbocsájtások, rövidített munkaidő és munkabérek ki nem fizetése képezték a munkások boldogulásának állandó akadályait. A munkásság mintegy 50 százalékat bocsájtották el és tették kenyérrelenné, ami a Szövetségünket is érzékenyen sújtotta, úgy anyagilag mint taglétszám tekintetében.

A nadragi, ferdinándi és topleti csoportokról sajnos még jó gazdasági konjunktúra idején is csak a gyengeségről számolhattunk be.

Mindhárom régi vasipariüzem, távol vannak a hegyek között, elzárva a városi kultur lélettől. Ott ha vannak vagy voltak is pillanatnyi fellángolások a szervezőttség iránt, ez hamar elmúlt. A kapitalista terror üldözés, megfélemlítés hamar erőt vesz a munkásságon és szervezeteinket könnyen hátra fordított. Szövetségünk vezetősége, soha nem zárkózott el a részükre nyújtandó támogatás elöl, de ezt a külső támogatást alá kellett volna támaszta a belső erő, a munkásság lelkesedése, akarata és áldozatkészsége. Sajnos ez hiányzott a múltban és hiányzott jelentéseink éveiben is.

Az üveges szakmai szervezeteink szintén nagyon megfogyatkoztak. Ezt az ipart, csakúgy mint sok más ipari ágazatot, erősen érintett a gazdasági válság. Megszűnt működni a Ploesti és Brazi üveggyár és egyben megszűntek az ottani szervezetek is. Ugyancsak ilyen sorsra jutott az avrigi csoport is. A medgyesi, tordai, azugai üveggyárak szintén redukált üzemmel dolgoznak, sok munkást elbocsájtottak, minek következtében az itteni csoportok taglétszáma, lepadt. A tomesdi üveggyár szintén csődbe jutott még 1930-ban. A gyár mintegy három és fél millió lej munkabérrel maradt adós a munkásoknak. A munkabér hátralékért pert indítottak a munkások, de időközben visszavonták a pert és kiegyezés folytán 5 évre bérevették az egész üzemet. Azista képet alkotni az üzem kialakulásáról ma még korai, azt a jövő fogja megmutatni.

Költözködés.

A szövetségek székhelyének kérdése mindig nyitott és sokat vitatott kérdés volt. Két felfogás uralkodott, egyik, hogy Bukarestben, az ország fővárosában van a helye, a másik, hogy ott a helye ahol a szervezett munkások tömege élnek, s ahol a szervezett munkások tradíciója biztos támaszt nyújt a Szövetségeknek.

A mi Szövetségünk kebelében hosszú ideig nem képezte vitaforgatót a kérdés. Mindenki egyet értett abban, hogy mikor eljön az áthelyezés idejének szükség-szerűsége, akkor semmi akadálya nem szabad legyen az áthelyezésnek. A kérdés 1930 október hónapban vetődött fel, az Országos Szaktanács körlevélben szólította fel az összes Szövetségeket vezetőseiket, hogy foglalkozzanak a szövetségi székhely áthelyezésének ügyével.

Szövetségünk vezetősége, az ügyet 1930. november hó 8-9-én Kolozsváron tartott ülésen tárgyalás alá vette és úgy határozott, hogy a Szövetség székhelyét 1931. május elsejével áthelyezi Bukarestbe. Erre vonatkozó határozatai alapján a költözködés 1931. július elsejével tényleg meg is történt.

A Szövetség taglétszámának forgalmáról.

A Szövetség taglétszáma 1929. év végén 6630 volt 1930. év végén 6450 és 1931. év végén 4828. Az újonnan belépett tagok száma 1929-ben 10382. 1930-ban 3089 és 1931-ben 1704. A három év alatt belépett összesen 15175 új tag. Kilépett és törölletett tagok száma 1929-ben 9082, — 1930-ban 6269 és 1931-ben 3326. Összesen a három év alatt kilépett és törölletett 18677 tag. Ez az óriási taghullámszám mutatja legjobban az utóbbi három esztendő gazdasági nyomorának fokozatos emelkedését. A számok azt mutatják hogy nemcsak az új tagok maradtak ki, hanem mindazok akik segélyüket kimerítették és nem helyezkedtek el munkába még azután sem. Megállapított tényként közöljük még azt is, hogy az 1931. év végén mutatkozó 4828 taglétszám 90 százaléka igényjogosult tag.

Szaklap.

A szaklap a Szövetség szócsöve, melyben minden hónapban legalább egyszer, közöljük azokat az eseményeket, amelyek Szövetségünkhöz tartozó szakmai szervezetekben tömörített munkásokat érdeklík. A lap havonta jelenik meg. Sajnos azonban különösen az utóbbi időben a Szövetség anyagi helyzete még azt sem engedte

meg. 1930-ban 11 szám és 1931-ben már csak 6 számban jelenhettünk meg. Számokban közöljük, hogy ez a szaklap évente három példányban jelent meg. 1929. évben megjelent Románban 52550 példány, Magyar 46200 és Német 46400.

1930-ban Román 35670. — Magyar 35340. — Német 38350.

1931-ben Román 11680. — Magyar 14150 és Német 16350.

Csoport látogatásaink.

A csoportok látogatásának a szükségességét és fontosságát elismeri és átéri a központi vezetőség. Hiszen annyi sok ügy van amit csak személyes érintkezés útján lehet közmegelegedésre elintézni. A gyakori személyes érintkezés folytán, a kölcsönös bizalom is nagyobb mértékben verhet gyökeret a lelkekben. És ha bár ritkán is, de a ritkán előforduló sértő és goromba hangu levelek is elküldetlen vagy megíratlan maradnak. Az új csoportokhoz különösen szükség volna kiutazni, hogy minden irányban kellő utbaigazítást nyerhessenek a szaktársaink. Továbbá pedig kölcsönösen kellene megbeszélni a csoportok körzetében tartózkodó munkások bajait és a szervezettlen munkások szervezési lehetőségeit.

Sok és sok, itt felnem sorolható, a mozgalommal kapcsolatos kérdések vannak, amelyeknek személyesen történő elintézése általánosan megnyugvást hoznak és a közös ügyek előhaladását szolgálják.

Sajnos bármennyire is tudatában volt a vezetőség az itt elmondottaknak, csak részben tudott ennek a szellemnek az értelmében dolgozni, mert minden irányú kiadást a legminimumra kellett redukálni.

Pénztári forgalom.

A Szövetség fennállása óta pénztári helyzetünk olyan kritikus helyzetben nem volt, mint jelentésünk utóbbi két esztendejében.

Szakszervezeteink gazdasági berendezkedése a kölcsönös segítség elvén alapul. A kölcsönös segítség igénybevételénél folytatjuk küzdelmünket a kapitalistákkal szemben, úgy védelmi, mint támadó harcok alkalmával. A munkanélküliség esetén való kölcsönös segítségnek is csak részben van humánus, érzésből fogadó jellege. Az inkább védelmi harc a kapitalistákkal szemben, mert mikor török le a kapitalisták leginkább a munkásság bérére? Gazdasági krízis, munkanélküliség esetén. Azért kell a munkásság biztosítsa magát munkanélküliség esetére, hogy ne legyen kénytelen éhbéért dolgozni a kapitalistának, még gazdasági válság esetén sem. Ne legyenek kénytelenek a munkások egymást tullicitálni az olcsó munkaerő felkínálásában.

Szövetségünk osztályharc alapján álló munkásszerveztettség a fenti célokat szolgálja, amely célokat nem tévesztette szem elől egy esetben sem. Ellenkezőleg, amint Szövetségünk multbeli ténykedése bizonyítja, hivatásának feltételén meg is felelt. Eppen ezért, tartalék tőkét sem az előbbi, sem az utóbbi években gyűjteni nem lehetett, mert minden elmult esztendő meghozta a munkásság bajait és küzdelmeit, ami mind anyagi áldozatokkal járt. Így az 1930. előtti években az állandó súlyos bérharcok sorozataival kellett megküzdeni, amely bérharcok elkerülhetetlenek voltak s amelyek mind igen tekintélyes összegeket emésztettek fel. Még 1929. évben, amikor már a munkanélküliség országsszerte urrá kezdett válni, közel egy millió lej sztrájk segélyt fizetett ki a Szövetség és 778 580 lej munkanélküli segélyt.

1930-ban az előbbi évben kifizetett munkanélküli segély duplájára, 1 millió 366 ezer lejre emelkedett. Ennek dacára a Szövetség a segélykifizetési kötelezettségének eleget tudott tenni, pedig a bevétel már sokkal kisebb volt az 1929. événél.

Az 1931. év még súlyosabb volt. Ebben az évben a munkanélküli segély 2 millió 526 ezer 626 lejre emelkedett, a bevétel pedig jóval alul maradt az 1930. événél. 1931. évben már a segélyezések folyósítása körül némi zavarok is állottak elő, azonban ha itt-ott történtek is fennakadások, a segélyt mégis mindenki megkapta, mert a vezetőség mindent elkövetett, hogy a segélyek folyósítását biztosítsa. Amint a pénztári jelentésből kitűnik, a segélyezésen kívül más irányú kiadásokat évről-évre csökkentette a vezetőség. Redukálta a személyzetet és leszállította a fizetéseket, korlátozta a kiutazó sokat, a szaklapot is ritkábban jelentette meg. Egyszóval az egész vonalon a takarékos elvét vezette keresztül. Ebben a tekintetben nem érheti szemrehányás a vezetőséget.

Ezzel szembe a Szövetségnek is vannak követelése, úgyhogy, ha a Szövetség tartozásait és követeléseit egymással szembe állítjuk, a Szövetség vagyoni helyzete 1931. december 31-én nem olyan katasztrófális, mint ez az első pillanatban szembeötlík.

Temetkezési alap

Az 1929. évi kongresszuson elfogadott temetkezési alaphoz fűzött reménysek, — dacára a lecsökkent taglétszámnak, — beváltak. Temetkezési segélyt 1930-ban az elhalt szaktársak hozzátartozói részére kifizettünk 20 esetben 66.000 lejt és 1931-ben 39 esetben 155.409 lejt.

Kollektívszerződések és bérharcok

Szövetségünk a legfőbb súlyt arra helyezte, hogy a kollektív szerződések útján, ha kell harcok árán is, csikarjunk ki a vasmunkás-társaink részére jobb munkafeltételeket és munkabéreket.

Természetes nem olyan sikereket értünk el mint amilyent kívánnánk, hanem amilyent a mai körülmények között egyáltalán lehetőséges.

Szövetségünk 1929-ben 37 kollektívszerződést kötött, 1930-ban 32-öt, 1931-ben 19-et. Összesen 88 szerződést. Fentiekből megállá-

pítható, hogy az 1929. évhez viszonyítva 18 szerződést veszítettünk, mely veszteségek első-sorban annak tulajdonítható, hogy a Prahová-völgyében 10.000 munkást bocsátottak el munkából és a szervezetek legyengültek. Csú-pán ezen a részen veszítettük 9 szerződést, míg két szerződés veszteségnek tűnik azért, hogy a cluji dohány- és gyufagyári csoportok átcsatlakoztak a R.M.S. szövetséghez, s így ezek szerződésai sem szerepelhetnek a mi kimutatásunkban. A többi szerződések megszű-nése pedig az üzemek bezárásának a következménye.

1929-ben a resicai falepároló üzemben kötött kollektívszerződés alkalmával 25%-os béremelést értünk el. Kolozsváron 5 — 6 és 15%-os béremelést, Dicsőszentmártonban 5%-os béremelést, Moreni, Ploesti, Cămpina és ezek környékén 15—25—40%-os béremelést, Cernovicban 15%-os béremelést, Aranyosgyéresen 10%-os béremelést, Kalánban 7—12%-os béremelést, Aninán 3%-os béremelést értünk el. Más helységeikben természetbeni előnyöket szerzhettünk, melyek 4—7%-os béremelésnek felelnek meg.

1930-ban megmaradtak kevés módosítással a régi feltételek. Ezen módosítások is inkább a természetbeni kedvezményeknél történtek.

1931. évben, amikor egyrészt a munkanélküliek száma hatalmasan kezdett emelkedni, másrészt pedig a mezőgazdasági termékek árai rohamosan kezdtek esni s mert a kollektívszerződésekben biztosított béreket a piaci ár-emelkedéshez avagy eséshez igazodtak 1:1 vagy 3:5-ös kulcs arányában, ez évben történt 25 százalékos áresés mellett a munkabérek is 10—15 százalékat estek. Azon üzemek, amelyekre a munkanélküliség nagyobb hatással volt, 20—25 százalékos béresést vittek keresztül, amíg ott, ahol a munkásszervezeteknek semmi nyoma vagy csak gyenge befolyása volt, ott 50—60 százalékos munkabér esés tapasztalható.

1929. január elsején egy vasmunkás napi keresetének közeparánya 187 lej 20 bani volt, amely 23 lej 40 bani órabérnek felelt meg.

1931. december 31-én a munkabérek közeparánya napi 140 lej 40 banira szált le, ami 17 lei 55 bani órabér keresetnek felelt meg. Tehát ezen időpontig a munkabérek átlag 25 százalékkal estek. Ha azonban figyelembe vennénk azokat az üzemeket is, ahol nem léteznek kollektívszerződések, akkor a munkásság helyzete a munkabérek szempontjából sokkal szomorú. A munkabérek növjö sokkal alacsonyabb, mint a fenti kimutatott átlag. Ez is egy bizonyítékkal több annak bizonyítására, hogy milyen óriási fontossággal bírnak a munkásszervezetek, mert csak ezen keresztül tudja biztosítani a munkás az öt megillető emberibb életstandartját.

Munkabeszüntetéssel járó bérmozgalmaink a következő helyeken voltak:

Kalán. A Titán-Nadrag-Kalán-i üzemek igazgatósága 1929-ben 20 százalékot a béreknek leakarta szállítani. Minthogy a munkásság ezt nem fogadta el, az igazgatóság a 389 munkást kizárta. A kizárás 14 hétig tartott és a munkásság győzelmével végződött.

Az aranyosgyéresi szeggyár munkásainak kollektívszerződése 1929 február elsején járt le. A munkabérek alacsony mivoltára való tekintettel bérjavítást igényeltek a munkások, mely elöl a gyár igazgatósága és az UGIR képviselője, Dr. Böszörményi kereken elzárkóztak. A visszautasításnak az lett a következménye, hogy 602 munkás február hó 4-én sztrájkba lépett. 25 napig tartott a sztrájk és február 28-án a munkások teljes győzelmével ért véget. A munkások 10 százalékos béremelést és egyéb más kedvezményt kaptak.

Az aranyosgyéresi agyagipar 1929 február 9-én kizárta a munkásokat. Ezen harcban részt vett 150 munkás. A kizárás március 5-én nyert befejezést és a felek között fennálló diferenciát döntőbíró-ság útján rendezték el.

A cluji „Archimgdes“ mérleggyár 38 munkása 4 hétig tartó sztrájkba voltak, melynek eredményeképpen a munkások 15—20 százalékos béremelésben részesültek.

A szatmári „Unio“ vaggongyár munkásai, 372-en sztrájkba léptek július 3-án és ezt aug. 10-én fejezték be kisebb eredménnyel.

A csernovici „Fimara és Glioban“ ezüstárugyár 34 munkása augusztus 13-tól augusztus 30-ig sztrájkba voltak, amely béremeléssel végződött.

A brassói „Schiel“-gyár 400 munkása a fizetéses szabadság és túlóradíjak kifizetéséért léptek sztrájkba. A sztrájk 4 napig tartott és teljes eredménnyel nyert befejezést.

A cluji „Renner“-gyár 38 vasmunkása 10 napig tartó sztrájk után 10 százalékos béremelést vívtak ki.

A nagyváradai „Sunfield“ vállalat 38 munkása harcba ment, amit el is veszített, mert az egységesek sztrájk törökkel tömtek meg a gyárat.

Az 1930. év folyamán a cluji „Tacâmul“ ezüstárugyár 20 munkása lépett sztrájkba és 17 napi heves küzdelem után, március 31-én a megegyezés létrejött. A munkaadó kötelezettséget vállalt a munkások követelését béremelés alakjában folyósítani.

Resica. Egy igen fontos és nagyszabású sztrájk a resicai vállalat E/42 osztályában tört ki. A sztrájk kitörésének oka az volt, hogy az akkord-árakat önkényesen akarták leszállítani, minek következtében 750 munkás június 2-án beszüntette a munkát.

A munkaadó a munkások végleges elbocsájtásával próbálkozott nyomást gyakorolni a sztrájkolókra, azzal az indokkal, hogy a sztrájk a törvény által előírt formák mellőzésével kezdődött.

3 hetes sztrájk árán a munkások június 24-én felvették a munkát a régi munkafeltételek és jogok teljes elismerése ellenében.

6 napos sztrájk volt még a felpároló üzemenél. Ezen sztrájk jogtalan munkáselbocsájtás miatt tört ki és az ebben részt vett 207 munkás sikerrel fejezte be a sztrájkot.

A bukaresti Pfenix olajgyár munkásai béremelés miatt léptek sztrájkba. A 3 napig tartó harc után sikerrel végződött.

1931

A bukaresti Pfenix olajgyárban 1931 augusztus 1-én lejárt kollektív szerződés alkalmával többszöri sikertelen tárgyalás után augusztus hó 20-án sztrájkba léptek a munkások. A sztrájk 2 hétig tartott és a munkások vereségével végződött, miután elég sztrájk törő akadt más honnan, akik vállalkoztak a sztrájk törő szerepére.

A modelasztalosok osztályában Resicán aug. 24-én elbocsájtottak 13-at a meglévő 15 dolgozó munkásból. A megmaradt 3 szaktárs szolidaritást vállalt a többivel és így sztrájkba léptek. 9 hetes sztrájk után a harc részleges eredménnyel végződött.

Az U.D.R. vállalat resicai üzemének munkásai több mint 2 hónapi fizetés kinemutalása miatt október 8-án több mint 4000 munkás demonstratív sztrájkot rendezett. Az ügyészség részéről a munkásság vezetőit letartoztatással fenyegették meg és bírói eljárást indítottak ellenük.

A resicai szaktársaink mozgalmának hatása volt Bukarestben is. A központi illetékes hatóságok felügyeltek e megmozdulásra és 40 millió lej követelést utaltak ki Resicának a munkabérek és nyugdíjak kifizetésére.

Miután három súlyos esztendőnek jelentését átolvasták szaktársaink, ne csak a bajokat ne csak a veszteségeket olvassák ki belőle, hanem az eredményeket is. Igaz, látszólagos eredményekkel nem dicsekedhetünk, nincs mit fitogtatnunk, de hogy győztük a harcot, anélkül, hogy egy pillanatra is megtorpanjunk volna a küzdelemben, azt mindenki el kell ismerje. És ez, a mai súlyos időkben már eredmény. Bizunk is szaktársaink igazságos bírálatában, mert szervezet szocialista munkások, vezetőikkel szemben is csak igazságosak és tárgyilagosak lehetnek.

Felügyelőbizottsági jelentés

Rausch szaktárs jelenti, hogy az ellenőrzőbizottság felülvizsgálta a teljes pénztárkezelést, a nyugtákat összegeztették a pénztárkönyvekkel és mindent a legteljesebb rendben találtak. Az ellenőrzésről a bizottság jegyzőkönyvet vett fel.

Javasolja a kongresszusnak, hogy az ellenőrzőbizottság jelentését vegye tudomásul.

Titkári jelentés feletti vita

Moldovan (Lupeni). Hibáztatja a titkárságot, hogy nem tett elég kiutazásokat. Ebben látja a taglétszám esését is. A titkárság e téren nem tette meg mindenben a kötelezettségét.

Hoffer szaktárs (Cluj). A gazdasági krízis nem lehet ok arra, hogy a központi vezetőség ezzel mentse magát a taglétszám apadása tekintetében. Bővebben foglalkozik a központi vezetőségnek ama ténykedésével, miszerint olyan ügyekben hozott határozatokat, ami nem az ő hatáskörébe esett, hanem a kongresszus hatáskörébe. Ilyen esetek példának okáért a szövetség elhelyezése, a járulékok és segélyek leszállítása.

A cluji vasas csoport nevében az alábbi nyilatkozatot olvassa fel:

Nyilatkozat

A kolozsvári Vas- és Fémmunkás csoport nevében, a csoport 1932 évi január 25-iki közgyűlésnek határozata alapján a lenti nyilatkozatot tesszük, melynek jegyzőkönyvben foglalását kívánjuk:

A kolozsvári csoport a szakszervezeti életben nélkülözhetetlen demokratikus vezetés szempontjából tiltakozik azon eljárás ellen, melyet a központi vezetőség a Szövetség áthelyezésével tanúsított. Egy ilyen nagy fontosságú kérdésben nem határozhat a vezetőség önkényesen, hanem a tagoknak kell határozni, vagy kongresszus keretében vagy az alapszabályok 29-ik pontjában is foglalt tag-szavazás útján. Tetézte ezen diktatorikus eljárást a központi vezetőség, amikor ilyen módon a tagdíjak csökkentését, egyes segélyek redukálását és hatályon kívül való helyezését ugyancsak a csoport vezetősége és tagok előzetes megkérdezése nélkül életbe léptette.

A központi vezetőség azon joga, hogy az ügyvezetést irányítja, nem jelenti a vezetőségi diktatura alkalmazását a tagok jogai fölött, hanem jelenti az ügyek vitelét és végrehajtását a kongresszusi határozatok alapján. E szempont figyelembevételével s hogy a jövőben ilyen esetek ne történhessenek meg, tiltakozását fejezi ki, másrészt követeljük, hogy a jövőben ilyen jelentős kérdéseknél alkalmazassék az alapszabály 29-ik paragrafus.

Egyben fönntartjuk azt az előzőleg leszögezett álláspontunkat, hogy a Szövetségnek olyan hirtelen és a tagoknak előzetes véleményének kikérése nélkül történt áthelyezése, semmiféle előnyt nem jelentett a Vas- és Fémmunkás mozgalomra, ellenkezőleg azzal a hátránnyal járt, hogy a Szövetségnek közvetlenebb érintkezése megszakadt éppen ezen területek Vas- és Fémmunkás szervezeteivel, amely területeken a szövetség ereje nyugszik. Az események igazolták álláspontunkat s hogy a jövőben hasonló esetek meg ne ismétlődjenek, ezért terjesztjük a kongresszus elé ezen tiltakozásunkat.

Schmidt szaktárs (Ploesti). A ploesti csoport még kezdetben a Szövetség költözésére melett foglalt állást abban a hitben, hogy a Szövetség süröbben fogja meglátogatni a Ploesti csoport tagjait. Azonban a csoportot ritkán látogatja meg a szövetség.

Serbu szaktárs (Uioara) A jelentés a mi tevékenységünknek a tükörképe. A munkásság nevelésére kellene nagy gondot fordítani, de erre hiányzik az anyagi eszközök. Aláírja Hoffer szaktárs álláspontját, hogy a vezetőség nem tartotta be a demokratikus formákat. A jövő vezetősége minél takarékosabb legyen a kiadások terén. A maga részéről elfogadja a titkári jelentést.

Georgescu (Giurgiu) Nem volt elég megfelelő propganda kifejtve. A munkanéklültség folyton nő és ez irányban a szükséges lépések meg kell tészenek. A munkásság ügyei nem nyerhetnek megoldást memorandumok útján, hanem tömegmozgalomra van szükség.

Szemére veti a vezetőségnek hogy Prahová-völgyében szerveztelenek a munkások. Biro (Petrita) Megállapítja hogy a vezetőség eltért a demokratikus utól. A vezetőség határozata a járulékok kérdésében nagyon téves volt, és nem szolgálta a Szövetség érdekeit. A kiutazások megszűrése szintén nem hozhat jó eredményt. E tekintetben más kivezető utat kell keresnünk. Elfogadja a titkári jelentést.

Crăstocea (Brassó) A jelentést előbb kelet volna kinyomatni, hogy azt tanulmányozni lehessen. Kritizálja a pénztári jelentésnek kiadási tételét. Tovább minden vonalon a lehetőség maximumáig takarékosságot követel.

Rădulescu (Prahova völgye) A szakszervezetek gyengesége annak tudható be, hogy a munkások el vannak maradvá. Prahová-völgye munkásainak megszervezése elé majdnem elháríthatatlan akadályok állnak. Kritizálja továbbá azt a körülményt, hogy a vezetőség a főváros munkásainak megszervezésére nem követelt el minden lehetőt, az új vezetőség kövessen el mindent a szervezés sikeres keresztül vitelére.

Mendll (Azuga) Az üveges munkások el vannak hagyatva. Mindenütt a munkaadók visszatartják a munkások béreit és úgy dolgoztatnak velük mint akár a rabszolgákkal. A lespezi üvegyárban a munkások bér nélkül, csak élelem és dohány elegendőben dolgoznak. A vezetőség fordítson nagyobb figyelmet az üveges munkásokra.

Crăciun (Aninoasa) A Vasmunkások megszervezését illetően elsősorban a helyi szervezetek vezetőségei hivatottak elvégezni. Zsilvölgyében a munkásszervezetek bátran harcoltak a kapitalista ofenzívával szemben. A szakszervezeti mozgalmunkon kívül a pártmozgalmat is erőssé kel tegyünk, s ezt a munkát már el kell kezdeni.

Stoica (București) A Bukaresti vasmunkások helyzete sok kívánnivalót hagy maga után. Szükséges hogy a központi vezetőség fordítson nagy figyelmet a fővárosi vasmunkások megszervezésére, kulturális és társadalmi ismereteik kibővítésére.

Lăzărescu (București) A jelenlegi tagjártulékok igen magassak, tehát a tagjártulékok revíziója szükségessé vált, hogy ezen megoldással könnyebben szervezhessük meg a munkásokat, úgy szakszervezeti mint politikai szempontból.

Schultz. (Lonea) Fentartja a Zsilvölgyi felszólalok által tett előadotakat. A központi vezetőség kövesen el minden lehetőt a munkások megszervezésére.

Válasz az elhanangzott kritikákra

Muntean szaktárs válaszol a kongresszusi felszólalok kritikáira. Ezek a kritikák-mondja a tárgyilagos szempontjainak figyelembevételével tettek meg.

A régi vezetőség igyekezett megoldani a kérdéseket az igazság jegyében, azonban a mai idők nehézségei ugyszólván leküzdhetetlen helyzetet teremtettek.

A jelentés elfogadását kéri. Szavazás alá bocsátva a titkári jelentést, a kongresszus elfogadja és a régi vezetőségnek a felmentvényt megadja.

Elnök szakt. a kongresszus tanácskozásait délután 1 órakor felfüggeszti.

A kongresszusi tanácskozások folytatása délután fél 4 órakor

A napirend 4-ik pontja.

A segélyek és járulékok rendezésére kiküldött bizottság részéről Bartalis szakt. az alábbi javaslatot terjeszti elő:

1. Mindhárom osztályban a járulékok 20 százalékkal szállítassanak le, mely szerint a járulékok a következőképp alakulnak: I. oszt. 16 lei, II. oszt. 12 lei, III. oszt. 8 lei.

2. A munkanéklül és betegsegély ugyanilyen százalékos arányban szállítandó le, vagyis 20 százalékkal.

Ideiglenesen míg a helyzet változni fog a munkanéklül segélyezés időtartama, az ügykezelési szabályzatban meghatározott 10 hét helyett 8 hét.

3. Az egy lej temetkezési alap járulék változatlanul továbbra is megmarad, ugyszintén a temetkezési segély is.

A temetkezési segély kiterjesztését a családtagokra eszközölheti a vezetőség akkor, amikor a gyakorlati keresztülvitelőség szempontjából, az időt erre alkalmasnak találja.

4. A tagok osztályozása a következőképp történik:

a) Az első osztályban tartoznak azon szakmunkások, akik 24-ik életévüket betöltötték, valamint azon speciálizált munkások, kiknek napi keresete meghaladja a 100 leit és mindazok, akik ide akarnak tartozni.

b) A második osztályban tartoznak a 24 éven aluli szakmunkások, továbbá a 100 lejen aluli keresetű munkások.

c) A harmadik osztályban tartoznak a 80 lejen aluli keresetű munkások.

5. A beltrátsi és tagkönyvdíjak továbbra is a régi, illetve az ügykezelési szabályzatban megállapított feltételek szerint maradnak meg.

6. A rendkívül segélyezési ág továbbra is megmarad a régi feltételek mellett, azonban csak a központi vezetőség jóváhagyásával fizethető ki.

7. A sztréik segélyek mindhárom osztályban a mindenkori munkanélküli segélyek összegével egyenlő.

8. Az utas és tartózkodási segély változatlanul továbbra is megmarad, az ügykezelési szabályzatban megállapított feltételek szerint.

9. Azok a tagok, akik havonta 6 napnál kevesebb időt dolgoznak, jogosultak havonta egy havi munkanélküli segély felvételére. Azon tagok akik segélyüket kimerítették, de havonta 6 napnál kevesebb időt dolgoznak, munkanélkülieknek tekintetnek és a teljes időre ingyen bélyegre jogosultak.

Azok a tagok, akik havonta 6—12 napig dolgoznak, havi 2 ingyenbélyegre jogosultak.

Mindazok a tagok akik segélyt kapnak, kötelesek járulékaikat teljes egészében fizetni.

10. Ugy a tagjárnék mint a segélyek leszállítása 1933. január elsejétől kezdődik.

11. Utasítjuk az új központi vezetőség, hogy tegyen lépéseket a szaktanácsi járnékra 50 százalékkal való letzállítására.

12. November elsejétől kezdődően a személyzet fizetése leszállítandó az alábbiak szerint: Központi titkárok fizetése 15 százalék és Kerületi titkárok 10 százalékkal.

13. Javasoljuk, hogy a kongresszus engedélyezze az 1922 és 1930 év között levő tagsági díjak megszaktatásának rendezését egy 5 lejjes hetjárulékkal, ezzel lehetőséget adni arra a tagoknak, hogy tagsági díjaik folytatlagossága ne legyen megszaktitva és így tagnak legyen tekintve az első belépésétől kezdve, azonban a segélyjogosultsága csakis a tényleges befizetett tagságdíj összegének az erejéig terjedhessen.

Könyvesere esetén a tagkönyvdíj fizetendő.

14. Javasoljuk, hogy a kongresszus a munkanélküliség vagy betegség folytán kimaradt tagok, (azon idő alatt amíg ingyen bélyeg nem létezik), tagdíj fizetési amnesztiát adjon úgy, hogy a hátralékos időt ingyenbélyeggel rendezhesse egész az utolsó hétig, melyről kezdve rendes járnékat köteles fizetni az öt megillető osztályban.

Az ilyen tagok csak 52 befizetett hét után nyernek igényjogosultságot, de tagsági idejük a beiratkozás napjától számítódik.

A kongresszus a fenti javaslatot elfogadja.

A szociálpolitikai törvénykezésszóló javaslatok

A Romániai Vas Fém és Vasipari Munkások Szövetségének Október hó 2—3-án megtartott kongresszusa utasítja az új központi vezetőséget, hogy az illetékes Miniszteriumnál tegyen lépéseket azon munkástörvények módosítására, amelyek sérelmesek a munkásosztályra nézve;

Követeljük a munkakonfliktusok szabályozásáról szóló törvény módosítását és a szakszervezetek törvény módosítását. Továbbá a munkaidőről szóló törvény, a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény és a munkafelügyeletről szóló törvények módosítását. Követeli a kongresszus a szaktanácsok felállítását és ezek hatáskörébe utaltassanak át az összes munkás perek tárgyalásai és döntései. Követeli a kongresszus a munkaszerződésekről szóló törvény módosítását és a munkás beteg és baleset biztosítás egységesítését és ennek vezetése feletti teljes autonómiát.

Határozati javaslat a munkanélküli segély törvényesítéséről

Figyelembe véve azt, hogy a munkanélküliség társadalmi jelleggel bíró kockázatot jelent, hogy a munkások nem vonhatók felelőségre amiért nem tudnak munkához jutni, a kongresszus követeli a kormánytól a munkanélküli segély haladéktalan törvényesítését, az állam, a munkaadó és a munkás hozzájárulásával a Washingtoni nemzetközi egyezmény alapján.

A kongresszus elégedetlenségét fejezi ki aziránt, miszerint legutóbb tárgyalási törvény alkalmával az állam a legnagyobb érdektelenséget tanúsította a munkanélküliség problémáival szemben és minden terhet a munkaadóra és a munkásra hárított át. Különösen elégedetlen a kongresszus azon rendelkezéssel szemben, hogy a törvény a községi tanácsok belátására bizza a segélyezés, avagy nemsegélyezés kérdését.

A kongresszus utasítja az új vezetőséget, hogy lépjen érinkezésbe a szociáldemokrata parlamenti frakcióval azon célból, hogy a parlamenti frakció követeljen nyílt választ a kormánytól, hajlandó-e még ebben az ülésszakban megszavaztatni az országos szaktanács által kidolgozott és a parlamenti frakció által annakidején benyújtott munkanélküli segélyezésre vonatkozó törvényjavaslatot. Igen vagy nem? Amennyiben a kormány ismét kitérő vagy elutasító választ ad, ez esetben országos akció kezdődjék meg, mégpedig: népgyűlések megtartásával és tüntető felvonulásokkal.

Amennyiben ez az akció sem vezetne eredményre, ez esetben az országos szaktanács által meghatározott időben a szaktanács, a parlamenti frakció és a szövetségek megbízottai monstre-küldöttségileg figyelmeztessék a kormányt, hogy a munkásság követelésének a nemteljesítése az általános sztrájk igénybevételére fogja kényszeríteni a munkásságot s ezután meghatározott időben általános sztrájk rendelendő el.

Gazdasági és szociálpolitika

1. A kongresszus követeli a kormánytól, hogy a munkaadók törekvését a munkabérek leszállítására vonatkozóan akadályozza meg. A munkaidő szabályozásáról szóló törvény rendelkezéseit szigorúan tartassa be, hogy így a munkás osztály életstandartját ne süllytse lejjebb.

2. Vétessék revízió alá az egész vámpolitika, amely ma egy veszedelmes monopóliumt jelenti a szegény népretegek életlehetősége szempontjából.

3. A kartel és tröszt vállalatok ellenőrzésére a kormány haladéktalanul kezdje meg és kötelezze őket az árak nyilvános közlésére, ugyintén ellenőrizze a kormány a kartelek közt létrejövő szerződéseket.

4. Az adó alá nem eső létminimum emeltessék fel havi 4000 lejre.

5. A munkanélküliekre vonatkozó adóbehajtás és végrehajtás megszüntetése az egész munkanélküliség alatt.

6. A munkaidő leszállítása heti 40 órára és a tulajorák teljes megszüntetése.

7. A külföldi megrendelések megszüntetése mindazon gyártmányokra, melyeket helföldön előlehet állítani. Intézkedések történjenek természetesen az irányban, hogy a kartelek és trösztök ne szabjanak ki monopólium árakat.

8. A városok, megyék, állam és kereskedelmessétt állami vállalatok költségvetéseikben vegyennek fel közmunkákra megfelelő összegeket és alkalmazottaik részére építsenek saját házakat.

Mindazok a szerződéses, melyek az állam részéről a külfölddel kötetnek, előzőleg véleményezve kell legyenek a Munkás Szövetségek által.

Gärbovean szaktárs pótlólag a következő határozati javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

Határozati javaslat

Az új központi vezetőség tegyen lépéseket aziránt a szociáldemokrata párt parlamenti frakciónál hogy a munkásperek sürgős tárgyalásainak kitűzésére a frakció az igazságügyminisztériumnál járjon közbe.

Elfogadva.

Alapszabályok módosítása

A központi iroda részéről történt javaslat alapján a kongresszus az alapszabályok módosítását határozza el a következő képpen:

1. Paragrafus. Cim: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége".

Székhelye: Bucureşti. Működési köre kiterjed Románia egész területére. A többi változatlan marad.

17. paragrafus. A szövetség tagjai kötelesek a következő heti járulékot fizetni:

a) Az első osztály, melyben tartoznak azon szakmunkások, akik 24-ik életévüket betöltötték, valamint azon specializált munkások, kiknek napi keresete meghaladja a 100 lejt, továbbá azok, akik ide akarnak tartozni és 17 lej heti járulékot fizetnek.

b) A második osztályban tartoznak a 24 éven aluli szakmunkások, továbbá a 100 lej napibéren aluli munkások és 13 lej heti járulékot fizetnek.

c) A harmadik osztály, melyben tartoznak a 80 lejen aluli keresetű munkások és 9 lej hetijárulékot fizetnek. Elfogadva.

A fellebbezési bizottság javaslata

A fellebbezési bizottság Droblis Viktor kizárásának fellebbezésére vonatkozólag az alábbi javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

Droblis szaktárs a Szövetség kebelébe vétessék vissza azon föltételek mellett, hogy nevezett kizárásának időpontjáig elmaradt járulékait tartoztak megfizetni.

Igényjogosultsága egy évre felfüggesztendő és visszavételének napjától kezdődőleg egy évig a munkásmozgalomban semminemű bizalmi állást nem tölthet be.

A kongresszus a fellebbezési bizottság javaslatát tudomásul veszi.

Cărstocea (Braşov). Javasolja, hogy az új központi vezetőség tegyen lépéseket a munkásmozgalmi fórumoknál a szakszervezeti mozgalom átszervezésére, esetleg az összes szakszervezeti szövetségek egy szövetséggé tömörülésére.

A kongresszus a javaslatot elvben magáéva teszi és a központi vezetőséget utasítja, hogy ezt az álláspontot képviselje az országos szaktanács előtt, ha ez a kérdés felszínre kerül.

Brailai csoport javaslata, hogy külön járulékot fizessenek e tagok a szaklap rendes megjelenésének biztosítása szempontjából.

A külön járulékat fizetését a kongresszus elutasítja, a szaklap rendes megjelenése a Szövetség anyagi körülményeitől függ.

Pirovski szaktárs javaslata az ifjumunkások megszervezésére

A romániai Vas- és Fém munkások Országos Szövetségének Bukarestben, 1932. október 2—3-án megtartott kongresszusa, foglalkozva az ifjumunkások helyzetével, megállapítja annak szükséges-

ségét, hogy egyrészt az ifjumunkások gazdasági és szociális helyzetének megjavítására, másrészt az ifjumunkások szociális nevelése érdekében erőteljes akciót indít az ifjumunkások megszervezésére. E célból a kongresszus felszólítja az országos szaktanácsot, hogy a szociáldemokrata párt központi vezetőségével egyetértésben haladéktalanul adjon utasítást az összes szövetségeknek az ifjumunkások megszervezésére.

A Romániai Vas- és Fém munkások kongresszus áthaiva attól a tudattól, melyet a proletármozgalom jövő reménysegi iránt érez, proletár köteletségének tartja, hogy a határozatot az összes vasas-szervezetekben szigorúan végrehajtsa.

Határozati javaslat elfogadva.

A korelnök megválasztása

A kongresszus egyhangú szavazattal korelnöknek Staudt Ioan szaktársat (Resica) választja meg.

Staudt szaktárs felkéri a kongresszust, hogy a legjobb szaktársakat válassza meg a központi vezetőségben s így letudjuk küzdeni az előttünk feltornyosuló nehézségeket.

A Vasmunkásmozgalom két oszlopos tagjának ünneplése.

Osztályharcos szerv. vagyunk, de vannak pillanatok amidőn visszaillesztést kell vesünk a történelmi multra, azokra az időkre, amikor egyenlőlen fegyverekkel ugyan, de törhetetlen és szívós akarattal viaskodott a munkásság egy jobb jövő reményében. A multnak és jelennek e történelmi szimbólumként ünneplte a kongresszus Staudt Ioan (Resica) és Timis Romulusz (Crişeni) szaktársakat, akik egy negyedévszázadot töltöttek a munkásmozgalom körében és nem riadtak vissza azoktól az üldözésektől, melyekben a háboru előtti és utáni időkben elég bőven kijutott a részük.

Rausch szaktárs! Előttünk áll egy őszfejtű szaktárs (Staudt) aki a 63-ik élet tapossa és aki a Resicai munkásmozgalomban 21 évet töltött el tevékenységben. Ezen alkalommal, amidőn ez az agg harcos nyugdíjba vonul — bucsuzunk tőle és szívünk fájdalommal telik meg, hogy körülönből eltávozik az, akit annyira tiszteltünk és szerettünk. Szaktársunk a munkába és a mozgalomba töltött ilyen hosszú idő után most megérdemelt pihenőre tér, — minket pedig az a vigasz tölt el, hogy továbbra is számíthatunk az ő tanácsaira és utasításaira.

Bernau szaktárs, miután Staudt szaktárs a munkásmozgalomban eltöltött érdemeit méltányolja, dicséretteljes hangon emlékezik meg Timis Romulusz szaktársról (Crişeni), aki hasonlóképpen 25 éven keresztül harcolt a szakszervezeti mozgalom körében a munkásság jogaiért.

Bartalis szaktárs indítványára Staudt Ioan és Timis Romulusz szaktársak neveit a kongresszus jegyzőkönyvben örökíti meg és önzetlen munkálkodásukért köszönetét fejezi ki.

A kongresszus kitörő lelkesedéssel elfogadja a javaslatot.

A kandidáló bizottság javaslata

A kandidáló bizottság munkájának befejeztével, megbizsa Feld István szaktársat, hogy az új vezetőségbe a következő szaktársakat javasolja:

Elnök: Bernau Petru (Resica). Alelnök: Mirscu Ioan (Bucureşti). Alelnök: Pirovski Károly (Timişoara). Vezetőségi tagok: Rausch Herman (Resica), Lindtner Károly (Resica), Rhom Petru (Resica), Hoffer Géza (Cluj), Schneg Ferencz (Cluj), Moldován Martin (Lupeni), Feld István (Oradea Mare), Lăzărescu Dumitru (Bucureşti). Póttagok: Bruder Ferencz (Cluj), Crăciun Eugen (Aninoasa), George Ioan (Giurgiu), Orescovici Augustin (Hunedoara), Pavel Ferencz (Nadrag), Ellenőrző bizottság: Musteţiu Iosif (Resica), Krausz Iosif (Cluj), Klein Ioan (Anina), Stanciu József (Petroşeni), Schmidt Andrei (Ploesti). Póttagok: Serbu Grigore (Uioara), Strama Iacob (Resica), Petrovicu Aurel (Bocşa Română).

A kongresszus bezárása

Bernau szaktárs a kongresszusi résztvevőknek a tárgyalásokon tanúsított objektivitásukért köszönetet mond és arra kéri őket, hogy odahaza terjessék tovább önzetlenül a szociálista eszmét. Köszönetet mond Ilg szaktársnak és a kongresszust befejezték nyilvánítja.